

Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som bedrivs av privata utförare

Antagen av kommunfullmäktige, § 73, 2020-10-01,
diarienummer: KS/2020:405, ansvarig: kommunledningskontoret

Innehållsförteckning

1	Inledning och syfte	3
2	Definition privat utförare och kommunen som huvudman	4
3	Mål och riktlinjen för verksamheten som ska följas upp	4
4	Uppföljning av privata utförare	5
5	Nämndernas årliga uppföljningsplan	5
6	Allmänhetens rätt till insyn	6

1 Inledning och syfte

Kommunfullmäktige ska varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Programmet ska gälla för en mandatperiod och om förhållandena inte förändrats kan den fastställas på nytt. Beslut om programmet kan inte delegeras till kommunstyrelse eller nämnd.

Kommunens ansvar gällande uppföljning och insyn av verksamhet som bedrivs av privata utförare regleras i huvudsak i 10 kap. 7-9 §§ kommunallagen (KL) och innebär bland annat att:

- Kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare, och detta arbete ska vara strategiskt och systematiskt,
- Genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn,
- Se till att kommunala bolag ger allmänheten insyn i verksamhet som de överlämnar till privata utförare,
- Har en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan utförare.

Syftet med att fullmäktige ska lägga fast ett program är att lyfta frågorna om uppföljning och insyn till en politiskt strategisk nivå, för att där lägga fast grundkrav och omfattning, struktur och ansvar samt krav på återkoppling till brukare och allmänheten. Fullmäktiges program blir därmed vägledande för hur arbetet ska genomföras och vad det ska innehålla.

Dessutom ska kommunen i egenskap av ägare till kommunala bolag även se till att bolagen i sin tur ger allmänheten insyn i verksamhet, som de överlämnar till privata utförare. För aktiebolag sker detta lämpligen med ägardirektiv som lägger fast att fullmäktiges program i tillämpliga delar även ska gälla för de kommunala bolagen, främst vad avser allmänhetens insyn.

Fullmäktiges program ska innehålla följande:

- Mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare,
- Information om hur fullmäktiges mål och riktlinjer samt övriga krav ska följas upp,
- Hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

2 Definition privat utförare och kommunen som huvudman

Begreppet privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet (se 3 kap. 12 § KL). Kravet på program, uppföljning och insyn omfattar alla som utför kommunal verksamhet, oavsett om det är välfärdstjänster eller annan kommunal verksamhet. En privat utförare är en privat aktör utan kommunalt ägande. Varken ett hel- eller delägt kommunalt bolag eller en sådan stiftelse eller förening som avses i 3 kap. 11 § KL är att betrakta som privata utförare.

Privata aktörer kan bli utförare av en kommunal angelägenhet genom att:

1. Vinna en offentlig upphandling enligt Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).
2. Kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).
3. Verksamheten formellt överlämnas efter en offentlig upphandling enligt Lag (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF).
4. Vid tecknande av avtal med idéburna organisationer som avser avtal med ekonomiska villkor dvs. att tillhandahålla tjänster för kommunens räkning i utbyte mot ekonomisk ersättning. Detta påverkas inte av hur kommunens anskaffning av tjänsterna finansieras.¹
5. Sälja enstaka tjänster till kommunen.

Kommunen är huvudman för verksamhet som bedrivs enligt ovanstående punkter förutom punkt 5. Dessutom är kommunen inte huvudman för privata utförare som driver förskola och skola.

3 Mål och riktlinjen för verksamheten som ska följas upp

De mål och riktlinjer som styr såväl kommunala som privata utförare inom respektive ansvarsområde är:

- De lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla för verksamheten,
- De mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställer genom budget och relevanta styrdokument,
- De mål och riktlinjer som nämnden och bolagen fastställer för verksamheten genom verksamhetsplan och internkontrollplan.

---

¹ Tillhandahållande av icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse inom ett idéburet offentligt partnerskap omfattas ej av upphandlingsskyldighet och är därmed inte föremål för ett tjänstekontrakt enligt LOU.

4 Uppföljning av privata utförare

När en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risken för ekonomiska oegentligheter. Det är varje nämnds ansvar att säkerställa att all verksamhet bedrivs i enlighet med angivna mål och riktlinjer.

I syfte att förenkla och enhetliggöra målstyrningsprocessen är uppföljningen integrerad i styrmodellen och nämndens årliga plan för uppföljning av privata utförare ingår i nämndens verksamhetsplan.

Uppföljning görs i huvudsak av två skäl:

- som kontroll av att uppdrag utförs i enlighet med mål, uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal
- som ett led i att utveckla verksamheten i syfte att skapa utrymme för nya och förbättrade tjänster

5 Nämndernas årliga uppföljningsplan

Samtliga nämnder ska med kommunfullmäktiges program som grund utarbeta en årlig plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp för privata utförare. Planen ska biläggas nämndernas verksamhetsplaner och återredovisas i samband med nämndernas verksamhetsberättelse i enlighet med kommunens styrmodell. Varje nämnd ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde och svarar också för att detta regleras i de avtal/uppdragsbeskrivningar som träffas med varje utförare.

Planen ska innehålla:

- En sammanfattande beskrivning av nämndens uppföljningsansvar,
- Vad som ska följas upp,
- Vilka former av uppföljning som kommer att tillämpas (tillsyn, verksamhetsuppföljning, avtalsuppföljning etc.),
- Vem eller vilka som ansvarar för att genomföra uppföljningarna,
- Särskilda granskningsområden under året,
- Tidsplan,
- Former för återkoppling av resultat (till nämnd, till utförare och till allmänhet).

6 Allmänhetens rätt till insyn

När enskilda kan välja mellan olika utförare av nämndens tjänster, ska nämnden lämna information om samtliga utförare om inte annat är särskilt föreskrivet. Informationen som begärs in från den privata utföraren ska ha en koppling till upphandlingen och den verksamhet som ska upphandlas.

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Information ska lämnas på ett sakligt, relevant, jämförbart och lättillgängligt sätt. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Nämnden ska i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas.

Utförarens skyldighet att lämna uppgifter ska begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete och inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

NYKVARNS KOMMUN
Besöksadress: Centrumvägen 26
Postadress: 155 80 Nyckvarn
Telefon: 08-555 010 00
Fax: 08-555 014 99
www.nyckvarn.se